

LUONNOS
29.5.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain, valmiuslain ja kuluttajariitalautakunnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maistraattien tehtävänä olevan kuluttajaneuvonnan siirtämistä Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin lisättäisiin kuluttajaneuvonnasta annetun lain säännökset kuluttajaneuvonnan sisällöstä ja kuluttajaneuvontaan oikeutetuista sekä kuluttajaneuvonnasta perittävistä maksuista. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtäviin lisättäisiin kuluttajaneuvonnan järjestäminen. Laki kuluttajaneuvonnasta kumottaisiin. Valmiuslakiin ja kuluttajariitalautakunnasta annettuun lakiin tehtäisiin teknisiä muutoksia.

Esityksellä ei olisi vaikutuksia kuluttajaneuvonnan nykyisen henkilöstön määrään.

Ehdotettu laki liittyy pääministeri Juha Sipilän hallituksen 5 päivänä huhtikuuta 2016 tekemään linjaukseen valtion hallintotehtävissä noudatettavista periaatteista ja on osa maistraattien uudelleenorganisointia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Kuluttajaneuvonnan järjestämisestä säädetään kuluttajaneuvonnasta annetussa laissa (800/2008). Lain mukaan kuluttajaneuvontapalvelujen järjestäminen on valtion rahoittamaa ja järjestämää toimintaa.

Kuluttajaneuvonnassa annetussa laissa määritellään kuluttajaneuvonnan sisältö. Kuluttajaneuvonnassa annetaan kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille tietoja ja neuvontaa kuluttajalle merkittävistä asioista sekä kuluttajan oikeudellisesta asemasta. Lisäksi kuluttajia avustetaan yksittäisen elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä ristiriitatilanteessa selvittämällä asiaa ja pyrkimällä sovintoratkaisuun sekä ohjataan kuluttaja tarvittaessa asianmukaiseen oikeussuojaa antavaan toimeen. Kuluttajaneuvonnassa osallistutaan kulutushyödykkeiden hintojen, laadun, markkinoinnin ja sopimusehtojen seurantaan sekä avustetaan pyynnöstä muita kuluttajaviranomaisia.

Maistraatit hoitavat kuluttajaneuvontaa valtakunnallisena tehtävänä. Kuluttajaneuvontaa on saatavilla tasapuolisesti koko maassa keskitetyn puhelinpalvelun ja sähköisten järjestelmien avulla. Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta kuluttajaneuvonta on valtiovarainministeriön asetuksella määrätty tiettyjen maistraattien tehtäväksi ottaen huomioon palvelujen tarkoituksenmukaisuus ja alueellinen saatavuus. Vuona 2017 maistraatteihin sijoitettuja kuluttajaneuvojia, joiden työajasta vähintään 50 % oli kuluttajaneuvontaa, oli 58 henkilöä. Kuluttajaneuvonnan henkilöstöä oli 24 eri paikkakunnalla. Näistä toimipaikoista 13 oli yhden neuvojan toimipaikkoja. Maistraattien budjetissa kuluttajaneuvonnan menot sisältyvät maistraattien toimintamenoihin eikä niitä ole eritelty.

Maistraatit voivat myös ostaa kuluttajaneuvontapalveluja tehtävän hoitamiseen sopivalta tuottajalta. Ahvenanmaalla maistraatin tehtäviä hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto johtaa, ohjaa ja valvoo kuluttajaneuvontaa.

Kuluttajaneuvontaan ovat oikeutettuja ensisijaisesti kuluttajan asemassa olevat henkilöt, joilla on kotikunta Suomessa taikka koti- tai asuinpaikka toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Kuluttajaneuvontaa voi saada mistä tahansa neuvontaa antavasta maistraatista. Kuluttajaneuvontaa antavan henkilön kelpoisuusvaatimuksena on, että hänellä on tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto sekä sellainen taito ja kokemus, jota tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää.

Kuluttajaneuvonta on maksutonta, mutta maistraatti voi kuitenkin periä maksun erityiskustannuksia aiheuttavista suoritteista valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetyllä tavalla.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 10 kohdan mukaan kuluttajansuoja on valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluva asia. Itsehallintolain 30 §:ssä on säännökset valtakunnan viranomaisten hallintotoimivallasta ja menettelystä eräissä hallintoasioissa suhteessa Ahvenanmaan maakuntaan. Lain 30 §:n 11 kohdassa säädetään kuluttajaneuvonnan järjestämisestä maakunnassa. Lainkohdan mukaan maakunnan viranomaiset huolehtivat maakunnassa kuluttajaneuvontaa koskevan lainsäädännön mukaan maistraatille kuuluvista tehtävistä maakunnan ja valtion välisen sopimuksen mukaisesti. Sopimusasetus annetaan Ahvenanmaan itsehallintolain 32 §:n nojalla.

Kuluttajaneuvontaa koskevien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla annetun Tasavallan presidentin asetuksen (720/2014) 1 §:n mukaan Ålands ombudsmannamyndighet –niminen viranomainen vastaa Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:n 11 kohdan mukaan maakunnan viranomaisille kuuluvista kuluttajaneuvontatehtävistä. Asetuksen 2 §:n mukaan valtakunta vastaa asetuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta aiheutuvista Ahvenanmaan maakunnan hallituksen menoista ja kustannuksista maakunnan hallituksen ja valtiovarainministeriön sopimuksen mukaisesti. Käytännössä Ahvenanmaan maakuntahallitus lähettää valtiovarainministeriölle esityksensä Ahvenanmaalle osoitettavasta määrärahasta kuluttajaneuvonnan hoitamiseen. Ahvenanmaan esityksen pohjalta valtiovarainministeriö osoitti aiemmin määrärahat Ahvenanmaalle, mutta viime vuosina maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikkö on tehnyt päätöksen valtiovarainministeriön pyynnöstä. Vuoden 2017 määräraha oli 46 000 euroa.

Valmiuslain (1552/2011) 29 §:ssä säädetään valvonta- ja ilmoitusvelvollisuudesta poikkeusoloissa. Säännöksen mukaan väestön toimeentulon turvaamiseksi valmiuslain 3 §:n 1-3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa elinkeinonharjoittaja on velvollinen pyynnöstä ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, aluehallintovirastolle ja kuluttajaneuvonnasta annetun lain (800/2008) nojalla kuluttajaneuvontaa antavalle maistraatille tiedot sellaisten päivittäistavaruuden piiriin kuuluvien kulutushyödykkeiden kysyntä- ja tarjontatilanteesta, joilla on huomattava merkitys väestön toimeentulolle ja kansanterveydelle. Lisäksi elinkeinonharjoittajan on pyydytyssä laajuudessa ilmoitettava hyödykkeen hinta tai hinnitteluperuste ja niiden muutokset, jos se on hintavalvontaa varten välttämätöntä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusmenettelyn toteuttamisesta sekä määrittämään ilmoitusmenettelyn alaiset hyödykkeet.

Kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) 1 luvun 5 §:ssä säädetään kuluttajariitalautakunnan muista tehtävistä. Pykälän 2 momentin toisen lauseen mukaan lautakunnan on annettava kunnallisille kuluttajaneuvojille oikeudellista neuvontaa ja muuta opastusta lautakunnan toimialtaan kuuluvissa asioissa.

1.1 Ehdotetut muutokset

Taustaa

Valtiovarainministeriö asetti 31 päivänä elokuuta 2017 hankkeen toimikaudelle 1.9.2017-31.3.2019 valmistelevaan maistraattien uudelleenorganisointia, jonka lähtökohtana oli pääministeri Juha Sipilän hallituksen 5 päivänä huhtikuuta 2016 tekemä linjaus valtion hallintotehtävissä noudatettavista periaatteista. Ensimmäisenä periaatteena on valtakunnallinen toimivalta silloinkin, kun tehtävät edellyttävät alueellista tai paikallista läsnäoloa. Toisena periaatteena valtion hallintotehtävissä on valtakunnallisesti yhtenäisen toimintatavan ja ratkaisukäytännön soveltaminen.

Osana edellä mainittua hanketta kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen antoi vanhempi neuvonantajana Jouni Backmanille toimeksiannon selvittää ja arvioida maistraattien erilaisia organisointivaihtoehtoja sekä tehdä tarvittaessa muita organisointi- ja kehittämisehdotuksia. Selvityshenkilö Backman luovutti raporttinsa kunta- ja uudistusministeri Vehviläiselle 8 päivänä marraskuuta 2017.

Selvityshenkilön tekemien ehdotusten pohjalta valtiovarainministeriö päätti 5 päivänä joulukuuta 2017 osana maistraattien ja Väestörekisterikeskuksen tehtävien yhdistämishankkeen muutospäätöstä, että maistraattien, Väestörekisterikeskuksen ja Itä-Suomen aluehallintovirastossa toimivan maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikön tehtävät yhdistetään vuoden 2020

alusta uudeksi valtakunnalliseksi kokonaisuudeksi Väestörekisterikeskukseen. Samassa yhteydessä päätettiin valmistella maistraattien kuluttajaneuvontatehtävien siirtäminen Kilpailu- ja kuluttajavirastoon myöhemmin hankkeen valmistelun yhteydessä linjattavan aikataulun mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö selvitti kuluttajaneuvontatehtävien siirtoon liittyviä asioita yhdessä Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa ja totesi 21 päivänä joulukuuta 2017 allekirjoitetussa päätöksessä, että siirto on työ- ja elinkeinoministeriön puolesta mahdollista toteuttaa vuoden 2019 alusta. Hankkeen ohjausryhmä linjasi 19 päivänä joulukuuta 2017 pitämässään kokouksessa jäsenten enemmistön kantana, että tehtäväsiirto on mahdollista toteuttaa muusta uudistuksesta poiketen jo vuoden 2019 alussa. Valtionvarainministeriö päätti 9 päivänä tammikuuta 2018 tekemällään päätöksellä, että kuluttajaneuvontatehtävät siirretään Kilpailu- ja kuluttajavirastoon vuoden 2019 alusta alkaen. Tarvittavat säädösmuutokset määrättiin valmisteltavaksi työ- ja elinkeinoministeriössä.

Ehdotetut muutokset

Laki kuluttajaneuvonnasta (800/2008) ehdotetaan kumottavaksi ja siinä olevat säännökset siirrettäväksi eräisiin muihin voimassaoleviin säädöksiin. Säännöksiä ehdotetaan siirrettäväksi lakiin Kilpailu- ja kuluttajavirastosta (661/2012) sekä työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen Kilpailu- ja kuluttajaviraston maksullisista suoritteista (778/2017). Lisäksi ehdotetaan, että Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 11 kohdan muuttamisesta annetaan erillinen hallituksen esitys. Kuluttajaneuvontaa koskevien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla annetun Tasavallan Presidentin asetuksen (720/2014) muuttaminen ehdotetaan toteutettavaksi antamalla uusi asetus voimassaolevan tilalle.

Esityksessä ehdotetaan, että *Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 1 luvun 2 §:ään*, joka sisältää säännökset Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävistä, lisätään uusi kohta 7. Sen mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto huolehtisi kuluttajaneuvonnan järjestämisestä.

Esityksessä ehdotetaan, että Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin lisätään uusi 2 a luku, jonka otsikko olisi Kuluttajaneuvonta. Luku sisältäisi säännökset kuluttajaneuvonnan sisällöstä ja kuluttajaneuvontaan oikeutetuista sekä kuluttajaneuvonnan maksuttomuudesta.

Uudessa *16 a §:ssä* säädettäisiin kuluttajaneuvonnan sisällöstä. Säännös vastaisi sisällöltään voimassaolevaa Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 1 §:ää. Kuluttajaneuvonnassa annettaisiin kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille tietoja ja neuvontaa kuluttajalle merkittävistä asioista sekä kuluttajan oikeudellisesta asemasta, avustettaisiin kuluttajaa yksittäisessä elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä ristiriitatilanteessa selvittämällä asiaa ja pyrkimällä sovintoratkaisuun sekä ohjattaisiin kuluttaja tarvittaessa asianmukaiseen oikeussuojaa antavaan toimielimeen, osallistuttaisiin kulutushyödykkeiden hintojen, laadun, markkinoinnin ja sopimusehtojen seurantaan sekä avustettaisiin pyynnöstä muita viranomaisia.

Uudessa *16 b §:ssä* säädettäisiin kuluttajaneuvontaan oikeutetuista ja se vastaisi sisällöltään voimassaolevaa Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 4 §:ää. Kuluttajaneuvontaa annettaisiin ensisijaisesti kuluttajan asemassa olevalle henkilölle, jolla on kotikunta Suomessa taikka koti- tai asuinpaikka toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Uudessa *16 c §:ssä* säädettäisiin kuluttajaneuvonnasta perittävistä maksuista ja se vastaisi sisällöltään pääosin voimassaolevaa kuluttajaneuvonnasta annetun lain 6 §:ää. Kuluttajaneuvonta olisi pykälän *1 momentin* mukaan maksutonta.

Pykälän 2 momentti koskisi kuluttajaneuvonnan maksullisia suoritteita. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voisi periä maksun erityiskustannuksia aiheuttavista suoritteista siten kuin valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetussa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Kilpailu- ja kuluttajaviraston maksullisista suoritteista säädettäisiin. Maksun periminen saattaisi tulla kyseeseen silloin, kun yksittäisen ristiriitatilanteen selvittämisen kannalta olisi välttämätöntä hankkia esimerkiksi asiantuntijalausuntoja tai muita merkittäviä kustannuksia aiheuttavia selvityksiä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulisi tällöin selvittää tilanne kuluttajalle ja kertoa siitä, että maksu tultaisiin perimään kuluttajalta. Edelleen jos kuluttajaneuvoja esimerkiksi pyynnöstä antaisi koulutusta elinkeinonharjoittajalle, voitaisiin edellyttää, että tämä neuvojan työpanos ja muut koulutuksen antamisesta aiheutuneet erityiskustannukset korvattaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Mahdollisuus periä maksu erityiskustannuksia edellyttävästä suoritteesta olisi edelleen tarkoituksenmukaista säilyttää, vaikka sitä ei ole käytetty. Normaali tietojen ja neuvojen antaminen elinkeinonharjoittajalle olisi maksutonta.

Ehdotetulla lailla kumottaisiin laki kuluttajaneuvonnasta.

Siirtymäsäännöksen 1 momentissa todetaan, että henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain 2 luvussa. Säännöksen 2 momentin mukaan kuluttajaneuvojalla vireillä olevat asiat olisi tämän lain voimaan tullessa siirrettävä maistraatilta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Valmiuslain 29 §:stä ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana elinkeinonharjoittajan ilmoitusvelvollisuus kuluttajaneuvontaa antavalle maistraatille, koska elinkeinonharjoittajalla on ilmoitusvelvollisuus myös Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, jonka virkamiehiksi kuluttajaneuvojat siirtyisivät.

Kuluttajariitalautakunnasta annetun lain 5 §:n 2 momentin toinen lause ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Sen mukaan kunnallisille kuluttajaneuvojille on annettava oikeudellista neuvontaa ja muuta opastusta lautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Säännös on säädetty tilanteessa, jossa kuluttajaneuvonnan järjestäminen oli kuntien vastuulla, ja kuluttajaneuvojat olivat kuntien palveluksessa. Tällöin katsottiin tarpeelliseksi säätää neuvontavelvollisuudesta valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen välillä. Ehdotuksen mukaan kuluttajaneuvojat siirtyisivät valtion virkamiehiksi, jolloin valtion viranomaisten välisestä neuvontavelvollisuudesta ei ole tarpeen säätää erikseen.

Kumottavat säännökset

Kuluttajaneuvonnasta annetun lain 2 §:n 3 momentin mukaan maistraatti voi myös ostaa kuluttajaneuvontapalveluja tehtävän hoitamiseen sopivalta palvelun tuottajalta. Säännöksen mukaan kuluttajaneuvontapalvelua tarjoavan palvelun tuottajan ja sen henkilökunnan on tässä tehtävässään noudatettava hallintolakia (434/2003, kielilakia (423/2003, saamen kielilakia (1086/2003 sekä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua laki (621/1999). Lisäksi kuluttajaneuvontaa antavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sekä vahingonkorvausvastuun osalta vahingonkorvauslakia (412/1974). Lain 3 §:ssä säädetään sopimuksesta kuluttajaneuvontapalvelujen tuottamisesta. Säännöksen mukaan ostaessaan kuluttajaneuvontapalveluja maistraatin on tehtävä edellä mainitun palvelun tuottajan kanssa sopimus kuluttajaneuvontapalvelujen tuottamisesta. Sopimus voidaan tehdä määräajaksi tai toistaiseksi ja sen irtisanomisaikaa ei voida sopia kahta vuotta lyhyemmäksi. Sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Säännökset kuluttajaneuvontapalvelun ostopalvelusta esitetään kumottavaksi, koska palveluiden ostoa ei katsota enää tarpeelliseksi kuluttajaneuvonnan siirtyessä maistraateilta Kilpailu- ja

kuluttajavirastolle. Kilpailu- ja kuluttajavirasto olisi kykenevä hoitamaan kuluttajaneuvonnan ilman ostopalvelua. Ostopalvelumahdollisuutta ei ole koskaan käytetty.

Kuluttajaneuvonnasta annetun lain 5 §:ssä säädetään kuluttajaneuvontaa antavan henkilön kelpoisuusvaatimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan kuluttajaneuvontaa antavalla henkilöllä tulee olla tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto sekä sellainen kielitaito ja kokemus, jota tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää. Pykälän 2 momentin mukaan tarkempia säännöksiä kelpoisuusvaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Kuluttajaneuvontaa antavan henkilön kelpoisuusvaatimuksia koskeva säännös esitetään kumottavaksi. Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa asetuksessa on säädetty pääjohtajan, ylijohtajien ja muun välittömästi pääjohtajan alaisen toimintayksikön päällikön kelpoisuusvaatimuksista, muttei muun henkilöstön pätevyydestä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että yhden henkilöstöryhmän pätevyysvaatimuksista säädettäisiin erikseen.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksen hallinnolliset vaikutukset liittyvät siihen, että vastuu kuluttajaneuvonnan järjestämisestä siirtyisi maistraateilta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että kuluttajaneuvojat, jotka nyt ovat virkasuhteessa maistraatteihin, siirtyisivät Kilpailu- ja kuluttajaviraston virkamiehiksi valtion virkamieslain (750/1994) 2 luvun 5 a §:n nojalla.

Maistraatteihin sijoitetut kuluttajaneuvojat voisivat jäädä nykyisille työssäkäyntialueilleen. Tulevia toimitilajärjestelyjä varten kartoitetaan siirtyvien henkilöiden nykyiset sijaintipaikat ja henkilöstön toiveet sijaintipaikoista. Toimitilaratkaisu valmistellaan kuluttajaneuvonnan siirron ja aluehallintovirastoista Kilpailu- ja kuluttajavirastolle mahdollisesti siirtyvien kilpailu- ja kuluttajahallinnon tehtävien siirron kokonaisuutena. Tavoitteena on, että Kilpailu- ja kuluttajaviraston uusi henkilöstö sijoittuisi valtion omistamiin, Valtori-yhteensopiviin tiloihin. Kuluttajaneuvonnalle kartoitetaan tiloja ensi sijassa aluehallintovirastojen (tulevan Valtion lupa- ja valvontaviraston) tiloista. Tulevien tilojen suunnittelussa otetaan huomioon se, että kuluttajaneuvonnassa asiakaspalvelu tehdään valtaosin puhelimitse.

Esityksellä ei ole vaikutusta kuluttajaneuvonnan järjestämiseen Ahvenanmaalla, koska siitä säädetään Ahvenanmaan itsehallintolaissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto ovat sopineet, että vuoden 2019 alusta maistraateilta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle siirtyisi 58 henkilötyövuotta vastaava henkilöstöresurssi. Kustannukset 58 henkilötyövuodesta olisivat noin 3,7 miljoonaa euroa. Summaan lisättäisiin Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle siirrettävä 46 000 euroa kuluttajaneuvonnan järjestämiseen. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenomomentille siirrettävä määräraha kuluttajaneuvonnan järjestämiseen vuonna 2019 olisi siten noin 3,7 miljoonaa euroa.

3 Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelussa on oltu yhteydessä valtiovarainministeriöön sekä Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Ehdotuksesta ovat antaneet lausunnon...

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys on riippuvainen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:n muuttamisesta ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ahvenanmaan itsehallin

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

6 Säättämisjärjestys

Lakiesitys voidaan käsitellä normaalissa säättämisjärjestyksessä. Valmiuslakiin ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen.

Edellä estetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (661/2012) 2 §:n 1 momentti, ja
lisätään 2 a luku seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Kilpailu- ja kuluttajavirasto:

-
- 6) huolehtii muista sille säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä;
7) huolehtii kuluttajaneuvonnan järjestämisestä.
-

2 a luku

Kuluttajaneuvonta

16 a §

Kuluttajaneuvonnan sisältö

Kuluttajaneuvonnassa:

- 1) annetaan kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille tietoja ja neuvontaa kuluttajalle merkittävistä asioista sekä kuluttajan oikeudellisesta asemasta;
- 2) avustetaan kuluttajaa yksittäisessä elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisessä ristiriitalanteessa selvittämällä asiaa ja pyrkimällä sovintoratkaisuun sekä ohjataan kuluttaja tarvittaessa asianmukaiseen oikeussuojaa antavaan toimielimeen;
- 3) osallistutaan kulutushyödykkeiden hintojen, laadun, markkinoinnin ja sopimusehtojen seurantaan;
- 4) avustetaan pyynnöstä muita kuluttajaviranomaisia.

16 b §

Kuluttajaneuvontaan oikeutetut

Kuluttajaneuvontaa annetaan ensisijaisesti kuluttajan asemassa olevalle henkilölle, jolla on kotikunta Suomessa taikka koti- tai asuinpaikka toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

16 c §

Kuluttajaneuvonnasta perittävät maksut

Kuluttajaneuvonta on maksutonta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kuitenkin periä maksun erityiskustannuksia aiheuttavista suoritteista. Tällaisesta suoritteesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Siirtymäsäännökset

Henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 2 luvussa.

Maistraattien kuluttajaneuvonnassa vireillä olevat asiat siirtyvät tämän lain tullessa voimaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan kuluttajaneuvonnasta annettu laki (800/2008).

2.

Laki

valmiuslain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmiuslain (1552/2011) 29 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 672/2012,
seuraavasti:

29 §

Valvonta- ja ilmoitusvelvollisuus

Väestön toimeentulon turvaamiseksi 3 §:n 1-3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa elinkeinonharjoittaja on velvollinen pyynnöstä ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sekä aluehallintovirastolle tiedot sellaisten päivittäistavara- ja elintarvikkeiden kysyntä- ja tarjontatilanteesta, joilla on huomattava merkitys väestön toimeentulolle ja kansanterveydelle. Lisäksi elinkeinonharjoittajan on pyydetyssä laajuudessa ilmoitettava hyödykkeen hinta tai hinnoitteluperuste ja niiden muutokset, jos se on hintavalvontaa varten välttämätöntä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

kuluttajariitalautakunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

5 §

Muut tehtävät

Lautakunnan henkilökunnan on annettava kuluttajariita-asiain asianosaisille tietoja ja neuvoja asian vireille saattamisesta ja lautakunnan menettelytavoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .